

Brazylijskie Archiwum Państwowe powstało w 1838 r. jako Cesarskie Archiwum Publiczne w Rio De Janeiro. Po upadku cesarstwa w 1891 r., archiwum w 1893 r. zostało przemianowane na Publiczne Archiwum Państwowe (Arquivo Publico Nacional), aby w 1911 r. stać się Archiwum Państwowym (Arquivo Nacional). Długa tradycja sprawiła, że brazylijskie archiwum państwowe wypracowało własną metodykę dostosowaną do potrzeb federacyjnego państwa. W strukturze administracji państwowej Brazylii archiwum państwowe jest częścią Ministerstwa Sprawiedliwości gdzie od 1983 r. jest jego organem autonomicznym. Z punktu widzenia metodyki archiwalnej bardzo ważnym był rok 1994, kiedy utworzono Radę Narodową Archiwów (Conselho Nacional de Arquivos - CONARQ), organ kolegialny, do którego zadań należy między innymi określanie ogólnych standardów i norm kompetencyjnych oraz ogólnych wytycznych dotyczących zasad funkcjonowania Systemu Narodowego Archiwów (Sistema Nacional de Arquivos – SINAR). To właśnie Rada Narodowa Archiwów jest głównym inspiratorem nowoczesnych przemian w brazylijskiej archiwistyce. Rada ma szerokie kompetencje, a między innymi stymulowanie integracji i modernizacji archiwów publicznych i robi to skutecznie. To właśnie ona jest wydawcą całej już serii, utrzymanych na bardzo wysokim poziomie, metodycznych publikacji. Spora ich część jest ogólnodostępna:

1. Carta para a Preservação do Patrimônio Arquivístico Digital (Brazylijska karta ochrony cyfrowej spuścizny archiwalnej), 2005, s. 24, publikacja CONARQ wsparta przez UNESCO. Języki: portugalski, hiszpański, francuski i angielski,
2. Conservação Preventiva em Bibliotecas e Arquivos - Projeto CPBA (Profilaktyka i ochrona w bibliotekach i archiwach – Projekt CPBA), Poważny i szeroki projekt polegający na wydaniu 2001 – 2004 specjalistycznych 53 publikacji obejmujących całe spektrum zagadnień metodycznych związanych z zabezpieczaniem i przechowywaniem różnorodnych materiałów archiwalnych. Autorami części publikacji są archiwiści i bibliotekarze brazylijscy, a część to tłumaczenia uznanych podręczników głównie amerykańskich. Całość dostępna online.
3. Diretrizes para a presunção de autenticidade de documentos arquivísticos digitalis (Wytyczne na temat domniemania prawdziwości dokumentów cyfrowych), 2012, s. 10. Jest to lista porad i kroków, które pozwalają na uprawdopodobnienie prawdziwości lub nie dokumentów elektronicznych.
4. Modelo de Requisitos para Sistemas Informatizados de Gestão Arquivística de Documentos (Model wymagań dla z informatyzowanych systemów zarządzania dokumentami archiwalnymi), 2011. Wymagania systemowe dla zarządzania dokumentami elektronicznymi w archiwach.

Wyżej przedstawiono jedynie wybrane pozycje dostępne online, jakich brak w polskiej archiwistyce.

Archiwa brazylijskie przetłumaczyły cztery międzynarodowe standardy archiwalne związane z opisem archiwalnym (ISAD(G), ISAAR(CPF), ISDIAH i ISDN). Pierwsze dwa z nich wykorzystywane są w brazylijskim narodowym standardzie opisu NOBRADE. Zanim doszło jedna do opracowania systemu NOBRADE Rada Narodowa Archiwów

(CONARQ) poprzez specjalny zespół techniczny przygotowała niezwykle cenny, z punktu widzenia prac nad normami narodowymi, także polskimi, dokument zatytułowany: Descrição Arquivística - Referências Bibliográficas (Opis archiwalny – Referencje bibliograficzne), 2004. Jest to bibliografia obejmująca 232 pozycje literatury światowej (luzafiońskiej, iberoamerykańskiej, frankofońskiej, włoskiej i anglosaskiej) związanej z opisem archiwalnym. Nieliczne z wymienionych tam prac znane są także w Polsce. Publikacja zawiera dodatek ze wskazaniem bibliotek w Brazylii, gdzie publikacje te są dostępne. Opracowanie właściwie wskazało orientację budowy podstawy narodowego standardu opisu wskazując, jako oś opracowania, już istniejące doświadczenia i osiągnięcia międzynarodowe.

W 2006 r. opracowana została: Norma brasileira de descrição arquivística – NOBRADE (Brazylijska norma opisu archiwalnego), 2006. Była uwięczeniem 6 lat pracy grupy roboczej, komitetu technicznego (autora wyżej wspomnianej bibliografii) oraz członków korespondentów. Norma od samego początku pomyślana została jako narzędzie uniwersalne, które może służyć do opisu archiwalnego rozumianego jako opis obiektów przechowywanych wieczyście, czyli dla stadium ostatecznego opisu, to jednak może być wykorzystywana także dla bieżącego opisu archiwalnego jak i na pośrednich etapach (patrz: NOBRADE, s. 11). System wydaje się bardzo przejrzysty i w sposób bardzo uniwersalny uściśla ogólny opis zawarty w standardach międzynarodowych.

Biblioteka cyfrowa tak Brazylijskiego Archiwum Państwowego jak i Rady Narodowej Archiwów Brazylii dzięki bardzo uniwersalnemu podejściu do archiwistyki mogłyby, wykorzystywane, w znaczący sposób wzbogacić polską myśl archiwalną.

[Arquivo Nacional: Publicações Digitais](#)

[Conarq - Publicações](#)

oprac.: Adam Baniecki
AP Bolesławiec